

بررسی مؤلفه‌های فکری و گفتمانی نوشتار زنانه غزاله علیزاده در رمان خانگی ادیسی‌ها

محمد تقی جهانی^۱، مهناز حاتمی^۲

۱- استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه ایلام

۲- کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه ایلام

چکیده

نوشتار زنانه در آغاز قرن بیستم به دنبال جنبش زنان برای احقاق حقوق خود در مسائل مختلف سیاسی، فرهنگی و اجتماعی شکل گرفت و به وسیله‌ی شاعران و نویسندگان این جنبش، به عنوان گونه‌ای تازه از زبان پا به عرصه‌ی حیات گذاشت. نویسندگان زن همواره کوشیده‌اند با بهره گرفتن از مؤلفه‌های نوشتاری مناسب و با تأکید بر مضامین زنانه به طرح اندیشه‌های خود بپردازند و می‌توان جهان درونی و نگاه ویژه‌ی زنانه را از طریق این گونه‌ی نوشتاری باز یافت. پژوهش حاضر به بررسی مؤلفه‌های فکری و گفتمانی نوشتار زنانه در رمان غزاله علیزاده با عنوان «خانگی ادیسی‌ها» پرداخته است. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد در حیطه‌ی فکری هم نویسنده مشکلات و چالش‌های زنان ایرانی را در قالب عناوینی مانند مرد ستیزی، تقابل با مردسالاری، بیان مشکلات اجتماع و... به تصویر کشیده است. از نظر گفتمانی، دو مسئله مهم زاویه‌ی دید و نگرش و دیدگاه نویسنده بررسی شده است. رمان خانگی ادیسی‌ها از دیدگاه دانای کل بیرونی و زاویه‌ی دید سوم شخص و از نظرگاه چهار تن از شخصیت‌های داستان (خانم ادیسی، یاور، لقا و وهاب) روایت می‌شود. زنان خانگی ادیسی‌ها همواره دچار ترس و دلهره و غم هستند اما بعضی از آن‌ها در ابتدا بدون تغییر و تحرک به زندگی ادامه می‌دهند و بعد به نتیجه‌ی متحول شدن می‌رسند و بعضی از همان ابتدا سرکشی و عصیان می‌کنند.

واژگان کلیدی: نوشتار زنانه، غزاله علیزاده، خانگی ادیسی‌ها، مولفه فکری و گفتمانی